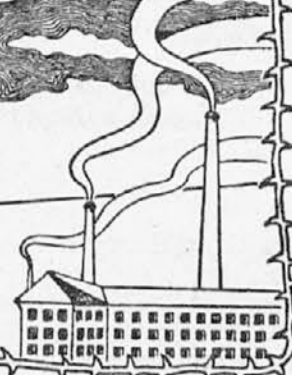

NAŠA MOČ

GLASILO SLOVENSKEGA DELAVSTVA

Izhaja vsak
petek.

Uredništvo in
upravnništvo v
Kopitarjevih ulicah
št. 2.

Na-očnina znaša:
celoletna . . . K 3.—
poluletna . . . „ 1.50
četrtletna . . . „ 0.75
Posam. št. „ 0.10

Štev. 31. V LJUBLJANI, dne 5. julija 1907. Leto II.

Blagoslovljenje zastave katol. delavske družbe v Idriji.

Blagoslovljenje zastave katoliške delavske družbe v Idriji se vrši v nedeljo, 14. julija t. l. s sledečim sporedom: Dne 13. julija: Ob 9. uri zvečer: Podoknica kumici blagorodni gospe Albin Trevnovi. Dne 14. julija: 1. Ob pol 11. uri dopoldne: Sprejem gostov. 2. Ob 11. uri: a) Skupen odhod društev v župno cerkev sv. Barbare; b) tiha sv. maša; c) blagoslovljenje zastave; č) obhod po mestu. 3. Ob pol 1. uri popoldne: Skupni obed pri gospodu Fr. Didiču. 4. Ob 2. uri: Ogledovanje mesta. 5. Ob 4. uri popoldne: Vrtna veselica pri g. Fr. Didiču. 1. *** Svoji k svojim! Koračnica. Godba. — 2. J. Aljaž: Domovini. Mešani zbor. — 3. Conradi: Wien, wie es weint und lacht. Uvertura. Godba. — 4. P. A. Hanel: Delo nam je slast. Koračnica. Moški zbor. — 5. Absenger: Kohlrösel. Pesem. Godba. — 6. H. Volarič: Slovan na dan. Mešani zbor s sopran in alt-solo. — 7. Hajdrih: Jadransko morje. Godba. — 8. A. Šabec: Prolog. Deklamacija. — 9. P. H. Sattner: Opomin k petju. Mešani zbor s spremljevanjem godbe. — 10. C. M. Sichrer: Dunajska dekleta. Valček. Godba. — 11. Fr. Gerbič: Slovanski brod. Moški zbor. — 12. Jos. Gleisner: Za srce in čut. Valček. Godba. — 13. J. Aljaž: Oj z Bogom ti planinski svet! Mešan zbor s tenor-solo. — 14. I. pl. Zajc: V boj! Godba. — 15. N. N.: Na straži. Moški zbor z bariton-solo. — 16. F. Emeršič: Brdki polkovni trobentač. Koncertna polka. Godba. — 17. J. Aljaž: Ujetega ptiča tožba. Mešani zbor. — Vstopnina prosta. — Za slovesno blagoslovljenje zastave so se vabila razposlala. Prosi se, če se je kako društvo pomotoma pregledalo, da to naznani društvenemu tajniku Josipu Novaku, c. kr. učitelju. Društva, katera se udeležijo slavnosti z zastavami, naj ne pozabijo do časa to naznani pristojnemu okrajnemu glavarstvu. Društva, ki se udeležijo naše slavnosti, najljudneje prosimo, da nam blagovole vsaj do 7. julija t. l.

naznaniti: 1. Število udeležnikov. 2. S katerim vlakom pridejo v Logatec, oziroma k Sv. Luciji? Za vozove po primerni ceni se bo skrbelo. 3. S katerim vlakom želijo odhajati? Za udeležnike, ki bi hoteli v Idriji prenočevati, se bodo preskrbela prenočišča, ako se zanje zglašijo vsaj do 7. julija t. l. Za vse vnanje udeležnike bo pripravljen obed pri g. Didiču po zmernih cenah. Vse tozadevne oglase in vprašanja je nasloviti na društvenega tajnika c. kr. učitelja Jos. Novaka v Idriji. — Odbor »Katoliške delavske družbe« v Idriji.

Interpelaciji drž. poslanca Gostinčarja.

Državni poslanec Gostinčar je vložil interpelaciji, na kateri opozarjamo. Interpelaciji umestni. Opozarjamo nanje osobito delavstvo v Idriji, Celju in ljubljanski tobačni tvornici. Interpelacija posl. Gostinčarja in tovarišev na vlado. Nekateri časopisi so poročali, da je »Bund der Industriellen« stopil pred vlado z resolucijo, v kateri se vlada prosi in pozivlja, pri službenem zboljševanju plač v državnih podjetjih stoječih delavcev, stopiti z industriji v zaslisanje. Ta nesramni sklep ima namen, kako zboljšanje plač pri državnih podjetjih zabraniti. Ako preišljujemo raznovrstne pomanjkljivosti v državnih podjetjih, vidimo prav kmalu, da delavcev ni zavidati in da je od strani države v interesu njenega delavstva v vseh ozirih še mnogo storiti. Podajemo le nekaj zgledov iz slovenskih pokrajin. Rudarji v Idriji živijo v zelo slabih razmerah, istotako drvarji v eraričnih gozdih pri Idriji in na Gorenjskem. Tu je zboljšanje plač in starostne oskrbe potreba. Posebno predočujemo nevzdržljive razmere, v katerih se nahajajo delavci smodnišnice v Kamniku. Cinkarski delavci v Celju so pravi sužnji, njihove pritožbe ne dobe poslušanja. Enako drugim kategorijam, se morajo tudi v c. kr. tobačnih tvornicah odločno splošno zbolj-

Tržič — Št. Janž.

Dne 29. in 30. m. m. sta bila velepomembna dneva naše organizacije. Delavstvo naše je pokazalo, kako da je že močna zavest skupnosti med njim. Ne moremo objaviti v našem listu natančnega poročila o tržiški slavnosti, kakor tudi ne o lepo uspelem shodu koroškega delavstva v Št. Janžu. Natančna poročila objavlja itak »Slovenec«. V Tržiču se je lepo pokazala sloga kranjskega gorenjskega delavstva. Prav vsa delavska društva so bila zastopana. Zadovoljni so bili Tržičani, zadovoljni i gostje.

In dne 30. m. m. v Št. Janžu. Prav pošteno se je tu postavilo koroško delavstvo iz Celovca, Bistrice, Podlublja. Veseli smo bili i kmetov, ki so pohiteli med nas. Tudi koroško zborovanje dne 30. m. m. bo brez dvombe rodilo obilo sadu!

Naprej z Bogom za ljudstvo!

M. D.

Judovske pijavke.

Kot delavski list se ne brigamo mnogo za kmetijska vprašanja, a danes prinesemo o tej stvari par podatkov iz Rumunije, ker stanje ondodnih kmetov je še slabše, kakor pri nas delavcev. Sicer pa to niso pravi kmetje, ampak poljedelski delavci judovskih najemnikov. Pred par meseci je izbruhnil tam kar naenkrat upor kmetov, najemnikov in kmečkih delavcev. Da se kmet in delavec upreta in gresta proti vojaščini, se jima mora že silovito slabo goditi. Poglejmo si položaj rumunskih najemnikov.

Na Rumunskem je večina zemlje v veleposestniških rokah. Zemlja je rodovitna, saj je že od nekdanje znana rodovitna Moldava. Industrija še ni nič razvita, ljudje ne morejo zato drugod živeti in ničesar drugače zaslužiti, kakor s kmetijo.

Veleposestnikom se pa ne ljubi, da sami obdelujejo svoja posestva in zato jih oddajajo

v najem. Seveda jim je prenerodno, da bi dali zemljo v najem naravnost ubogim kajzarjem ali pa delavcem, ampak ta »kšeft« jim oskrbe judje. Ti se pa zvežejo med seboj in potem najamejo cele ravnine in jih dajejo dalje delavcem v najem. Po uradnih poizvedbah je imelo tako zvezo pet bratov Fischer ki so imeli leta 1904/05 v najemu 270 tisoč hektarov (hektar je 10 tisoč kvadratnih metrov) in so zato plačali 3 milijone 342 tisoč frankov (frank je 80 vinarjev). Kar je gozdov, so dobili bolj poceni v najem, za obdelano zemljo so pa dali po 21 frankov na leto veleposestnikom. Delavcem in bajtarjem so pa dajali obdelano zemljo v najem po 40 do 60 frankov. V enem letu so na ta način imeli 5 milijonov frankov čistega dobička, ali z drugimi besedami, vsak izmed peterih bratov je na leto spravil en milijon v žep. Da jim vlada ni oporekala pri takem oderuštvi, so podkupili odposlanca liberalne stranke v parlamentu. Na polju, ki so ga imeli bratje Fischer v najemu, je delalo 62 tisoč delavcev in kajzarjev, ali z družinami vred 230 tisoč ljudi. Toraj za dobiček peterih ljudi je trpelo 230 tisoč ljudi, ki imajo isto pravico do življenja, ki so prišli nagl na svet kakor oni, — lakoto.

Drugo judovsko velepodjetje Juster je bilo mnogo manjše. V letu 1906 je podjetje Juster imelo v najemu »samo« 30 tisoč 152 hektarov za 525 tisoč 506 frankov. Najemniki so podjetju plačevali letno poldrug milijon frankov. Podjetje Juster sta vodila dva brata in vsak izmed teh je profitiral letno pol milijona frankov. Tudi Juster je imel poslance podkupljene.

Pri takih razmerah se ni popolnoma nič čuditi, da delavcu zavre kri. Vzdignili so se in požgali nekatera veleposestva. Tudi vojaštva se niso bali, saj si je marsikdo mislil: Bolje takoj na mestu umreti, kakor pa počasi lakote umirati.

Take dobrote nam prinaša kapitalizem. Seveda svoboda in ljubezen in bratstvo vpijejo vsi liberalni kapitalistični listi, ko pa so hoteli delavci sami dobiti si pravico in se osvoboditi oderuhov, so pa klicali vojaštvo in kričali o surovosti in nezavednosti delavcev in najemnikov. O, so nezavedni, ti ljudje, toda le zato ker se ne otresejo kapitalističnega jarma. In taka vlada in tak parlament, ki to podpira, naj ga — — —. Raje ne govorimo več o tem, ker o hijenah ni mogoče lepo govoriti.

delavci pričeli najprej organizirati, ker se je tudi industrija najprej pričela. Sedaj je ondi organiziranih okoli dva milijona delavcev. Organizacija je popolnoma nestranska. Socialni demokrati so že večkrat skušali pridobiti angleške delavce zase, a ti so bili vedno pametni in se niso dali zapeljati in zato je umevno, da je med dva milijona organiziranih delavcev komaj ena desetina socialnih demokratov. Še v drugem oziru nam je angleško delavstvo lahko vzor. Organizirani so ne samo strokovno, ampak tudi gospodarsko. Konsumna društva so se razširila med delavstvom in v vsakem kraju, da je le nekaj delavcev, si osnujejo svoje konsumno društvo. Ta društva so potem zvezana v zveze in te zveze so si osnovala lastne tovarne (za obleko, obuvalo td.), lastne pekarnice, lastne ladje, ki jim dovažajo moko, rž, kavo itd. Seveda je dobiček velik, še večja je pa bila in je še zavednost delavstva, ki se je odreklo večjim dividendam, ki najraje porabijo za razširjanje konsumov. Tako je dva milijona delavcev z družinami okoli osem milijonov ljudi, popolnoma neodvisnih. Pa govoriti hočemo o nemški strokovni organizaciji. Tudi na Nemškem so se zasnova neodvisna strokovna društva. Imenujejo se še sedaj neodvisna »neutrale Gewerkschaften«. Polastili so se jih pa že kmalu v začetku socialni demokratije. Ti so seveda pričeli delati po svoje. Strokovna društva so jim bila in so jim še le prostor za agitacijo za stankarske namene in ti so v prvi vrsti brezverski. Seveda so delavci sami spoznali, da to ni nič, da bi se strokovna društva, ki naj bodo tu le za gospodarsko korist svojih članov, izrabljala od jedne stranke, ki se sicer imenuje delavska, ki ima pa pri tem svoje namene. To so spoznali tudi krščanski možje in združeno so osnovali nova strokovna društva »Krščanske strokovne zveze«. Kaj je v teh zvezah in društvih verskega. Popolnoma nič! To so popolnoma neodvisna delavska društva, samo to hočejo, da se v strokovnih društvih ne širi socialna demokracija. Novo vstopivšega člana nihče ne vpraša, ali si veren ali ne, ali kakšne vere si, ali hodiš v cerkev ali ne. To je popolnoma pravo načelo.

**Tovarna
za stole**

Franceta Švigeljna
na Bregu, p. Borovnica, Kranjsko
izdeluje 2805 26-2

vsakovrstne stole
od preprostih do najfinejših po
najnižjih cenah brez konkurence.
Ilustrovan cenik pošlje se na zahtevo za-
stoj in franko.

Delavke in delavci pozor!

Najcenejše
dežnike in solnčnike
domačega izdelka
priporoča po najnižji ceni in najboljši
kakovosti

Josip Vidmar
v Ljubljani
Pred škofojo št. 19. — Stari trg št. 4,
Prešernove ulice št. 4.
Popravila točno in ceno.

Ustanov-
ljeno leta
1862.

Milko Krapeš urar

Podružnica Resljeva cesta št. 2 v Ljubljani Podružnica Resljeva cesta št. 2
prej g. Jos. Černe. prej g. Jos. Černe.

Jurčičev trg šte. 3, pri železnem mostu
priporoča svojo bogato zalogo

**zlatih, srebrnih, tula- in nikelastih
ur, verižic, stenskih in nihalnih ur, uhanov in prstanov**

Kupuje in zamenjava staro zlato in srebro.
Gosp. urarjem v mestu in na deželi priporočam
izredno veliko svojo zalogo furnitur.

Glavno zastopstvo za Kranjsko zaloga strun
za nihalne ure v vseh dolžinah in debelostih.

Ustanovljeno leta 1845.

JOS. REICH
Edini zavod
za kemično čiščenje obleke ter za-
storjev, barvarija in likanje usnja
na par

**Poljanski nasip —
Ozke ulice št. 4.**

Sprejemališče
Šelenburgove ulice šte. 3.
Postrežba točna. Solidne cene.

Gričar & Mejač
Ljubljana, Prešernove ulice 9
priporočata
svojo največjo zalogo zgotov-
ljenih oblek za gospode,
dečke in otroke in

**novosti v
konfekciji za dame.**

Pozor, slovenska delavska društva!

Kupujte svoje potrebščine pri znani in priporočljivi domači manufaktorni
trgovini:

Češnik & Milavec
(pri Češniku)

Špitalske ulice Ljubljana Lingarjeve ulice

v kateri dobite vedno v veliki izbiri najnovejše blago
za ženska in moška oblačila.

Postrežba poštena in zanesljiva. Cene najnižje.

AUSTRO - AMERICANA

TRIEST NEW-YORK

Potniki v Ameriko
Kateri želijo dobro, po ceni in
zanesljivo potovati naj se obrnejo
na
Simona Šmetetka
v Ljubljani Korošijske ulice 28.
Vsakovrstna Pojasnila daje se brezplačno.

Ivan Podlesnik ml.
Ljubljana - - - Stari trg šte. 10

Priporoča svojo
**trgovino
s klobuki
in čevlji**

Velika zaloga
Solidno blago
Zmerne cene